

Beretning afgivet af Europaudvalget den 29. juni 2020

Beretning

om

regeringens håndtering af Italiens anmodning om hjælp som følge af udbruddet af covid-19

1. Politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, DF, RV, KF og NB) finder regeringens håndtering af Italiens anmodning om hjælp som følge af udbruddet af covid-19 stærkt kritisabel.

Allerede den 28. februar 2020 anmodede Italien om hjælp gennem EU's civilbeskyttelsesmekanisme.

I slutningen af marts udtalte flere af Folketingets partier, herunder RV, V, DF og EL, at de støttede dansk bistand til Italien. Den 1. april 2020 anmodede Italien direkte den danske regering om hjælp i form af sundhedspersonale, specifikke værnemidler samt respiratorer til brug for intensivpatienter.

Først den 8. april 2020 blev nødråbet fra Italien besvaret – efter næsten halvanden måned.

I en pressemeddelelse udsendt den 8. april 2020 af udenrigsministeren, sundheds- og ældreministeren og forsvarsministeren udtrykte både forsvarsministeren og sundheds- og ældreministeren deres glæde over at kunne hjælpe Italien. Regeringens bidrag bestod af et antal af Forsvarets respiratorer, et ubemandet felthospital og et bidrag på 1. mio. euro til italiensk Røde Kors.

Sundheds- og ældreministeren udtalte i pressemeddelelsen: »Når vi ser billeder og hører meldinger fra Italien, gør det et kæmpeindtryk. Det, som Italien går igennem i denne tid, er det, som enhver regering vil gøre alt for at undgå. Det er derfor naturligt, at Danmark også sender hjælp«. I forlængelse heraf udtalte forsvarsministeren: »Forsvaret og Beredskabsstyrelsen har begrænsede sundhedsfaglige kapaciteter, så det har været vigtigt med en grundig sundhedsfaglig vurdering af, at vi kan undvære kapaciteterne herhjemme og i rigsfællesskabet«.

Forløbet har siden dokumenteret, at respiratorerne var konstateret uegnede til behandling af patienter med covid-19. Dette forhold var man vidende om i Sundhedsstyrelsen, Forsvarskommandoen og i Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse (FMI), inden regeringen d. 8. april 2020 annoncerede Danmarks tilbud om hjælp til Italien.

Med tanke på forsvarsministerens eget udsagn om, at der havde været foretaget en »grundig sundhedsfaglig vurdering af kapaciteten«, finder et flertal i Europaudvalget det yderst kritisabelt, at denne viden ikke blev videreføret til Udenrigsministeriet, samt at Danmark på trods af denne viden alligevel tilbød Italien nogle respiratorer, der ikke kunne anvendes til italienske covid-19-patienter, men tværtimod ville kunne bringe patienterne i yderligere livsfare, hvis de blev brugt.

På baggrund af ovenstående finder flertallet i Europaudvalget det stærkt kritisabelt, at man i styrelser under henholdsvis forsvarsministeren og sundheds- og ældreministeren var bevidst om, at respiratorerne ikke kunne bruges til behandling af patienter med covid-19.

Flertallet finder det kritisabelt, at embedsmænd under forsvarsministeren har fået den opfattelse, at det danske bidrag kun handlede om »signalværdi«, samt at (højtstående) embedsmænd under forsvarsministeren tilbageholdt oplysninger for offentligheden, da DR spurgte ind til sagen den 11. april 2020.

Flertallet finder det sluttelig stærkt kritisabelt, at regeringen har ført Folketinget og offentligheden bag lyset ved misvisende at fremstille tilbuddet om hjælp som brugbart.

Flertallet er dog tilfredse med, at det få dage før udvalgets samråd den 20. maj med udenrigsministeren lykkedes for regeringen at få Italien til at takke ja til et nyt og ændret tilbud om respiratorer – denne gang var der tale om respiratorer, der rent faktisk kunne bruges til behandling af covid-19-patienter.

Ydermere bemærkes og anerkendes det, at forsvarsministeren, da hun blev informeret om Forsvarsministeriets ageren i sagen, straks nedsatte en arbejdsgruppe for at komme til bunds i sagen og belyse, hvem der er ansvarlig for de handlinger, som fandt sted i Forsvarsministeriets departement, Forsvarskommandoen og i Forsvarets Materiel- og Indkøbsstyrelse.

Flertallet bemærker og anerkender oven på samrådet, at begge ministre mener, forløbet har været kritisabelt, og at der er sat gang i undersøgelser af forløbet inden for begge ministeriers områder, så lignende situationer kan undgås i fremtiden.

Det er flertallets forhåbning, at det nye bidrag kan reparere den skade, som forholdet mellem Danmark og Italien ellers ville have lidt. Særligt med tanke på, at Italien modtog brugbare bidrag fra en lang række lande, mens det stod værst til i Italien – herunder fra lande som er fattigere, mindre eller hårdere ramt end Danmark.

Et *mindretal* i udvalget (EL) mener, at Danmark skulle have hjulpet Italien hurtigere og bedre i coronakrisen. Derfor har vi udtalt kritik af regeringens håndtering af sagen i Europaudvalgets beretning af 20 maj. Nu er det kommet frem, at der i styrelser under Forsvarsministeriet og Sundheds- og Ældreministeriet var viden om, at respiratorerne ik-

ke kunne behandle covid-19-patienter, men at denne viden blev tilbageholdt for både politikere og journalister. Det er helt uacceptabelt, og vi er derfor glade for, at forsvarsministeren og sundheds- og ældreministeren har kritiseret forløbet og varslet, at sagen skal undersøges til bunds. Sådanne undersøgelser må få konsekvenser, så man ikke en anden gang står i en lignende situation.

2 Udvalgsarbejde

Udvalget har behandlet i beretningen i 1 møde.

P.u.v.

Eva Kjer Hansen
formand